

PRÁVNÍ REŽIM POZEMKŮ ZEMĚDĚLSKÉHO PŮDNÍHO FONDU

Jakub Hanák

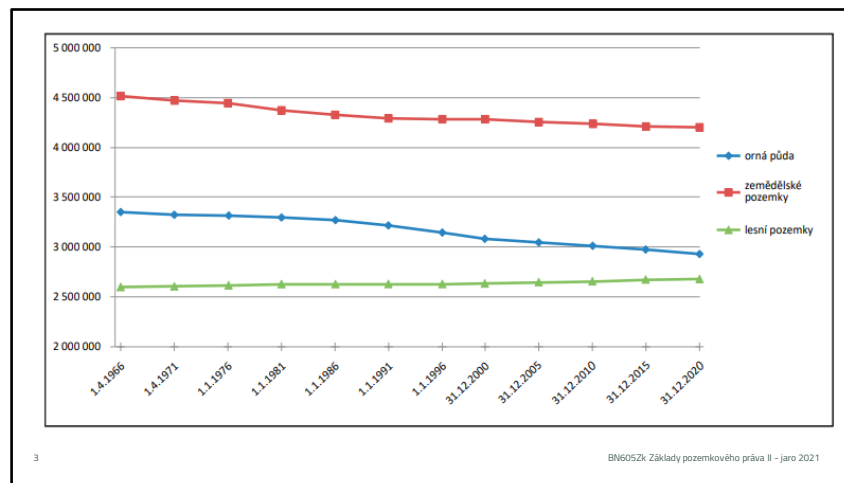
BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Druh pozemku	Údaje k 31. 12. 2020			
	Výměra		Parcely	
	ha	v %	počet	v %
orná půda	2 931 713	37,17	4 948 924	21,84
chmelnice	9 548	0,12	22 296	0,10
vinice	20 179	0,26	94 239	0,42
zahrada	172 056	2,18	2 727 503	12,04
ovocný sad	44 022	0,56	101 647	0,45
trvalý travní porost	1 022 686	12,97	2 873 598	12,68
zemědělské pozemky	4 200 204	53,25	10 768 207	47,53
lesní pozemek	2 677 329	33,95	1 545 159	6,82
vodní plocha	167 248	2,12	656 521	2,90
zastavěná plocha a nádvoří	133 277	1,69	4 360 028	19,24
ostatní plocha	709 044	8,99	5 326 408	23,51
nezemědělské pozemky	3 686 898	46,75	11 888 116	52,47
celkem	7 887 101	100,00	22 656 323	100,00

2

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

https://www.cuzk.cz/Periodika-a-publikace/Statisticke-udaje/Souhrne-prehledy-pudniho-fondu/Rocenka_pudniho_fondu_2021.aspx
– str. 16

https://www.cuzk.cz/Periodika-a-publikace/Statisticke-udaje/Souhrne-prehledy-pudniho-fondu/Rocenka_pudniho_fondu_2021.aspx
 – str. 17

Osnova

4

- A. východiska
- B. hospodaření na pozemcích ZPF
- C. nezemědělské využití pozemků ZPF
- D. nakládání s pozemky ZPF
- E. obdobně u PUPFL

Charakteristika zemědělské půdy

5

- půda je základní složkou životního prostředí
 - neobnovitelný přírodní zdroj – **veřejný zájem** na její ochraně (srov. Pl. ÚS 30/15)
- **degradační faktory**
 - zejména eroze, kontaminace a zastavování
 - všechny spolu vzájemně souvisí ⇒ vznik řetězové reakce
 - stav půdy ovlivňuje i ostatní složky životního prostředí

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Prameny právní úpravy

6

- v EU v rámci ostatních politik a předpisů
- **zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF**
- prováděcí předpisy
 - č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu
 - vyhláška č. 48/2011 Sb., o stanovení tříd ochrany
 - vyhláška č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Plánované prováděcí předpisy

7

Ministr Toman: Chci, aby protierozní vyhláška nabyla účinnosti bez zbytečných průtahů

31.7.2018

Tisková zpráva – Příprava protierozní vyhlášky, spolupráce při odstraňování kůrovcové kalamity, stav venkovské infrastruktury a v neposlední řadě zadržování vody v krajině byly nejdůležitějšími body dnešního jednání ministra zemědělství Miroslava Tomana se zástupci Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR).

SMS ČR považuje za velmi důležité urychleně připravit protierozní vyhlášku a zachovat její přínos. Jejím smyslem je jednak zastavit vysychání krajiny a jednak ochrana obcí před důsledky eroze zemědělské půdy. „Plně chápou požadavky místních samospráv na přísnou legislativní úpravu, jednáme o tom s ministrem životního prostředí Richardem Brabcem. Chci, aby protierozní vyhláška bez zbytečných průtahů nabyla účinnosti a byla kompromisem mezi zemědělci a místní samosprávou, který povede k rozvoji života i hospodářské činnosti venkovských oblastí,“ řekl ministr Miroslav Toman.

Proč se léta vleče přijetí protierozní vyhlášky

Také proto, že po letech odkladů by měla letos konečně vstoupit v účinnost protierozní vyhláška, je tento dokument v poslední době náplní mnoha článků a diskusí o jeho potřebě a podobě. Převažujícím názorem pak je, že zatímco se „hodně“ Ministerstvo životního prostředí (MŽP) snažilo po celou dobu protierozní vyhlášku prosadit „zde“ Ministerstvo zemědělství její přijetí naopak po dobu několika let odmítalo. Ve skutečnosti leží ale větší část viny za nepříjetí protierozní vyhlášky právě na MŽP.

MŽP totiž původně navrhlo protierozní vyhlášku v obtížně přijatelné a taky obtížně v praxi aplikovatelné podobě: především kvůli značné byrokracii, kterou by s sebou nesa. Podle tohoto návrhu by totiž museli zemědělci počítat míru erozního ohrožení podle složitějšího vzorce v podobě: $G = R \cdot K \cdot L \cdot S \cdot C \cdot P$ přičemž překročeni míry erozního ohrožení má být počítáno prostřednictvím podvzorce $C \cdot P > C_p \cdot P_p$.

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

- ❖ <https://www.asz.cz/cs/zpravy-z-tisku/legislativa/proc-se-leta-vlece-prijeti-protierozni-vyhlasky.html>
- ❖ návrh a připomínky: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=ALBSBJKFH49F>

Institucionální zabezpečení

8

- **třístupňová** soustava orgánu ochrany ZPF
 - OÚ obcí s rozšířenou působností ⇒ krajské úřady ⇒ MŽP
 - žádost o vydání souhlasu s odnětím podávána u obecního úřadu – předá se stanoviskem nebo rozhodne
 - působnost správ NP na území NP
 - působnost újezdních úřadů ve vojenských újezdech
- kontrolní pravomoc **ČIŽP**
 - realizována od 2016
 - kontroluje v zásadě pouze vnášení látek do půdy (znečištění)

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

❖ Srov. § 13 až 18 ZoZPF

❖ Speciální způsob vyřízení v případě postupu dle zákona č. 416/2009 Sb.: § 2h odst. 1 - Žádost o vydání souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu pro účely stavby dopravní nebo energetické infrastruktury se podává u orgánu ochrany zemědělského půdního fondu, který je příslušný k jejímu vyřízení.

Zemědělské pozemky

9

- orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalé travní porosty
 - viz § 3 odst. 2 KatZ

- blíže popsáno v příloze KatV (**druh a způsob využití pozemku**)

- ZPF je **způsob ochrany** pozemku

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Pozemky ZPF

10

- **zemědělská půda** (viz č. 10)
 - včetně půdy, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována, ale dočasně obdělávána není
- **rybníky s chovem** ryb nebo vodní drůbeže
- **nezemědělská půda potřebná** k zajišťování zemědělské výroby
 - polní cesty, pozemky se zařízením důležitým pro polní závlahy, závlahové vodní nádrže, odvodňovací příkopy, hráze sloužící k ochraně před zamokřením nebo zátopou, technická protierozní opatření apod.

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Informace o pozemku ZPF

11

Parcelní číslo:	4222
Obec:	Brno [582786]
Katastrální území:	Tuřany [612171]
Číslo LV:	751
Výměra [m ²]:	7059
Typ parcely:	Parcela katastru nemovitostí
Mapový list:	DKM
Určení výměry:	Ze souřadnic v S-JTSK
Druh pozemku:	orná půda

Způsob ochrany nemovitosti

Název

zemědělský půdní fond

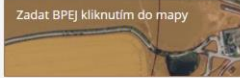
Seznam BPEJ

BPEJ	Výměra
20501	7059

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

7.50.11

Zadat BPEJ kliknutím do mapy

GENERUJ PDF

Profil půdního typu

Klimatický region
7

Hlavní půdní jednotka
50

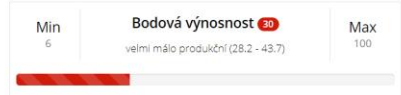
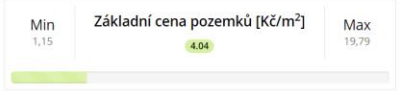
Sklonitost a expozice
1

Skeletovitost a hloubka půdy
1

Obecné informace o 7.50.11

Pseudogleje převážně na mírných svazích, se všesměrnou expozicí a celkovým obsahem skeletu do 25 %. Půdy hluboké až středně hluboké v mírně teplém, vlhkém klimatickém regionu a velmi málo produkční.

Bonitovaná půdně ekologická jednotka 7.50.11 legislativně spadá dle Vyhlášky o stanovení tříd ochrany č. 48/2011 Sb. do III. třídy ochrany zemědělského půdního fondu, její aktuální základní cena podle Vyhlášky k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhlášky) č. 441/2013 Sb. je 4.04 Kč za m² a bodová výnosnost této půdy je na stupnici od 6 do 100 vyjádřena hodnotou 30, jedná se o velmi málo produkční půdy.

Zadat BPEJ kliknutím do mapy

The map displays several land parcels in brown, each labeled with a BPEJ number: 5.32.01, 5.32.14, 5.37.15, 5.32.11, 5.12.10, 5.38.16, and 5.32.04. The parcels are situated in a rural area with green fields and a network of roads. Key locations include Orbánice, Nohovaty, U Dvora, U Okna, Na Dlouhých, Čertova katežina, Amaterska jetkyne, Pankovka jetkyne, and Músoch. A road labeled 37440 is visible. The map includes standard navigation controls: a compass and zoom buttons in the top left, a zoom button in the top right, and a scale bar (200 m) and information icon in the bottom right.

13

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Informační nástroje

14

- bonitace půdy
 - využívá se mj. pro oceňování, určení kvality půdy
- **LPIS** (Land Parcel Information Systems)
 - primárně k evidenci využití zemědělské půdy
 - podklad pro vedení evidence o použití hnojiv, pastvy, přípravků na ochranu rostlin
 - také informace od orgánů ochrany ZPF (§ 3b)
 - evidence odnětí zemědělské půdy (od 2016)

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Pochybnosti o povaze pozemku

16

- **rozhodování v pochybnostech** (§ 1 odst. 4)
 - rozhodnutí ve smyslu § 65 s.ř.s., tj. přezkoumatelné soudem
 - deklaratorní; nemá dočasný charakter – je definitivní
 - rozsudky NSS čj. 1 As 89/2008-80 či čj. 9 As 230/2015-34
- **znaky materiální (faktické: způsob obhospodařování) a formální (označení v KN)**
 - často odkazováno na rozsudek Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 6 A 905/94, byť se týkal zákona o půdě
 - nezneužívat k legalizaci protiprávního postupu
 - srov. též § 19 ZoZPF: postup při novém mapování či pozemkových úpravách – drobné pozvolné dlouhodobé posuny hranic

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

- ❖ PRŮCHOVÁ, I. Rozhodování „v pochybnostech“ jako nástroj právní jistoty na příkladu pozemků zemědělského půdního fondu a pozemků určených k plnění funkcí lesa. In: Pocta Karlu Schellemu k 60. narozeninám. Ostrava: KEY Publishing, 2012. s. 924-930.
- ❖ PETRMICHL, V. Rozhodování v pochybnostech v oblasti práva životního prostředí. Jurisprudence 2/2018, viz ASPI.
- ❖ disertační práce A. Sovy. Rozhodování v pochybnostech, 2020, s. 68 až 73.
https://theses.cz/id/ugblx0/DisertanPrce_a_Autorefert.pdf
- ❖ srov. NSS 9 As 246/2016-46.
 - ❖ smyslem rozhodování v pochybnostech je především posílení právní jistoty adresátů právních norem. Je proto v zásadě jedno, z jakých důvodů pochybnost o charakteru pozemků vyvstala, důležité je pouze to, zda je způsobilá vnést nejistotu do jeho právního režimu.
 - ❖ Nejvyšší správní soud dále zdůrazňuje, že pro posouzení právního charakteru pozemku nemůže být rozhodující faktická změna, ke které došlo nezákonnou cestou. Opačný výklad by byl zcela proti smyslu lesního zákona.

Zásady ochrany pozemků ZPF

17

- **priorita zemědělského využívání**
 - využít pro nezemědělský účel nezemědělskou půdu (zastavitelné plochy, proluky, brownfieldy) = jen nezbytné případy vymezené v § 4 odst. 2 (⇒ část C)
- **trojrozměrnosti ochrany**
 - neznečišťovat, nepoškozovat vlastnosti půdy (⇒ část B)
 - skrývka úrodné vrstvy půdy
- **ochrana uspořádání pozemků ZPF**
 - nejvhodnější uspořádání řešit již při návrhu ÚPD
- **následná rekultivace**
 - zejména u dočasného odnětí
 - upřednostňováno zemědělské využití ⇔ vodní plochy či přírodní prvky

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

B

Hospodaření na pozemcích ZPF

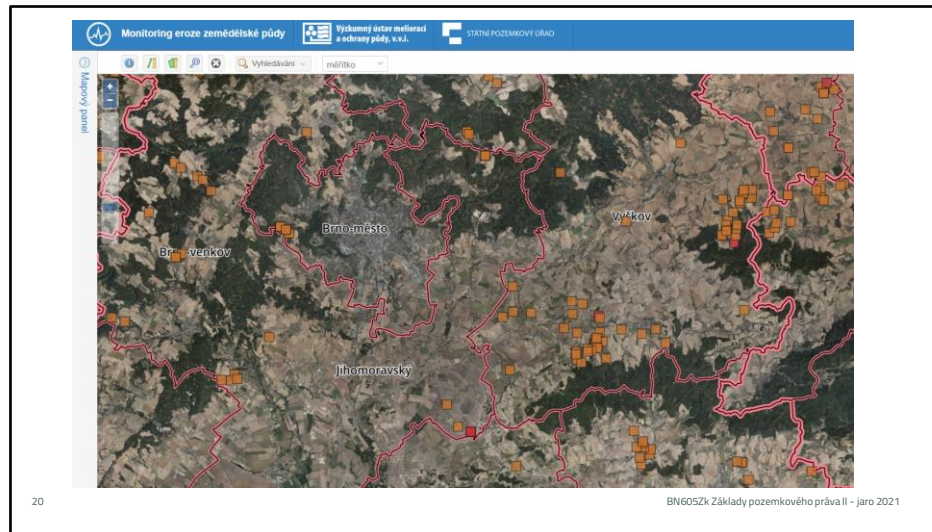
BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Ochrana kvality zemědělské půdy

19

- užívat nebo udržovat **v souladu s charakteristikou** druhu
 - není aktivní povinnost hospodařit
- **neznečišťovat** půdu škodlivými látkami nad stanovené hodnoty ⇒
č. 153/2016 Sb.
- nepoškozovat fyzikální, biologické a chemické vlastnosti půdy
 - zhutňováním, zamokřováním, vysoušením, překrýváním či narušováním erozí
- nezpůsobovat ohrožení zemědělské půdy **erozí**
 - překračováním přípustné míry jejího erozního hrožení

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

<https://me.vumop.cz/?core=account>

Ochrana kvality zemědělské půdy

21

- zabránit při stavební činnosti úniku poškozujících látek
- **opatření k nápravě**
 - porušení výše uvedených zákazů (s výjimkou ohrožení erozí)
 - ukládají orgány ochrany ZPF (včetně ČIŽP)
 - na náklady původce závadného stavu
 - uložení změny druhu pozemku rozhodnutím orgánu ZPF jako jedno z možných opatření k nápravě (§ 3c odst. 2) – nejčastěji zatravnění
 - oznámení o překročení hodnot vzhledem k ochraně nezávadnosti potravin (SZPI) a krmiv (ÚKZÚZ), ochraně veřejného zdraví (KHS) a zvířat (SVS)

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Povinnost předcházet erozi

□ **Neučinila-li žalovaná dostatečná opatření, která by čelila přírodnímu působení, jakým je i přívalový déšť, ačkoliv taková dostupná možnost byla, porušila tuto speciální prevenční povinnost (v § 3 ZoZPF a § 27 VodZ) a došlo-li v důsledku porušení její povinnosti k masivnímu smyvu ornice při dešti a ke vzniku škody, odpovídá za ni podle § 420 odst. 1 obč. zák. z roku 1964.**

□ NS 25 Cdo 3811/2017 i NS 25 Cdo 1634/2018

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

NS 25 Cdo 1634/2018: Jestliže ovšem vyplývá ze skutkových závěrů, jejichž správnost nepodléhá dovolacímu přezkumu, že intenzita mimořádných přívalových srážek spojených s bouřkovou činností byla takového charakteru, že jí nemohlo zabránit ani jakékoliv protierozní opatření (včetně erozi nejodolnějšího travního krytu), nelze odpovědnost žalovaného dovést ani podle této úpravy.

Povinnosti podle jiných předpisů

23

- chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV)
 - zákaz odvodňování zemědělských pozemků
- **zranitelné oblasti**
 - znečištění vody dusičnany (mj. ze zemědělské výroby)
 - akční program: zákaz hnojení, limity dusíku v hnojivech, ochranné pásy nehnojené půdy v okolí povrchových vod ⇒ přednáška č. 3 (jaro 2021)
- **omezení ve ZCHÚ**
 - zákaz hospodaření intenzivními technologiemi
 - § 22b ZOPK – pozemky ZPF v národních parcích
 - zákaz měnit skladbu a plochu kultur ⇒ přednáška č. 3 (jaro 2021)

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

❖ § 22b zákona o ochraně přírody a krajiny: Nakládání se zemědělskými pozemky v národních parcích

- ❖ (1) Vlastníci nebo nájemci pozemků, které jsou součástí zemědělského půdního fondu v národních parcích, jsou povinni hospodařit na nich tak, aby byly zachovány nebo podporovány jejich ekologické funkce a biologická rozmanitost.
- ❖ (2) Při provádění péče o pozemky, které jsou součástí zemědělského půdního fondu v zóně přírodní nebo zóně přírodě blízké, se přednostně uplatňují postupy, které směřují k naplnění cílů ochrany těchto zón podle § 18 odst. 1 písm. a) nebo b). **Na tyto pozemky se nevztahují ustanovení zákona o ochraně zemědělského půdního fondu. (!?)**

Rádce pro vlastníky půdy

© 20. říjen 2020 | Káva o čtvrté

Další podcasty, rozhovory a příběhy myRozhlas

Rádce pro vlastníky půdy. Host: Zuzana Benešová, koordinátorka rádcovské kampaně Nadace Partnerství. Moderuje Patricie Strouhalová
 Délka audio 36:33

Zpátky ke kořenům

Zem, hlína, prst, rodná hrouda, ornice, pole. Nezáleží, jak ji nazveme. Půda má nenahraditelnou přírodní, ale i finanční hodnotu. Rádce vás provede úskalími vlastnictví půdy a poradí, jak se s nimi vypořádat.

3,2	4 200	74
MILIONY VLASTNÍKŮ PŮDY	TISÍC HEKTARŮ ZEMĚLSKÉ PŮDY V ČR	% PŮDY JE PRONAJÍMÁNO

24

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

<https://dvojka.rozhlas.cz/radce-pro-vlastniky-pudy-8344439>

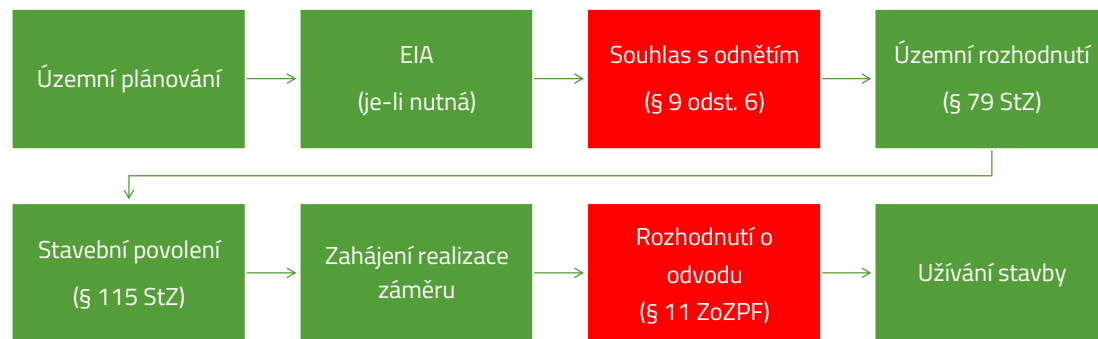
<https://www.nadacepartnerstvi.cz/Adaptterra/radce-pro-zodpovedne-vlastniky>

	
C	Nezemědělské využití pozemků ZPF
	BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

https://cdn.i0.cz/public-data/29/6f/9d4e7c9a37d2b9df77423c57b5c9_w700_h472_gi:photo:44093.jpg?hash=cfaafb615065defd51e539e1dfe49a8a

Schéma

26

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

- ❖ § 11 odst. 2: O výši odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu rozhodne orgán ochrany zemědělského půdního fondu podle přílohy k tomuto zákonu po zahájení realizace záměru. U záměrů prováděných po etapách vymezených v souhlasu s odnětím orgán ochrany zemědělského půdního fondu rozhoduje o odvodech samostatně za odnětí pro každou jednotlivou etapu po jejím zahájení.

Ochrana v rámci územního plánování

27

- stěžejní: **předvídá odnětí pozemků** ze ZPF = využití pro nezemědělské účely
- **stanovisko orgánu ochrany ZPF**
 - závazný podklad (§ 4 odst. 2 StZ ve spojení s § 5 odst. 2 ZoZPF)
- **ochrana nezastavěného území** [§ 18 odst 5 StZ]
 - pouze např. stavby pro zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, těžbu nerostů, pro ochranu přírody a krajiny, pro veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu, pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

- ❖ ÚP určuje podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťuje ochranu nezastavěného území a nezastavitelných pozemků
- ❖ „*Již ve fázi územního plánování je totiž zcela zřejmé, jakým způsobem a k jakým účelům má být předmětné území využito, a tedy že s ohledem na tento účel (zde průmyslová zástavba) musí dojít k vynětí půdy ze ZPF. Pozdější závazné stanovisko ve věci se tak jeví jako překvapivé a zasahující do legitimního očekávání stavebníka, který v dobré víře do výstavby investoval prostředky.*“ NSS 2 As 40/2013-32
- ❖ „*Ochrana ZPF, stejně jako ochranu jiných složek ŽP, nelze absolutizovat. Jednotlivé složky ochrany spolu musí být ve vzájemné rovnováze, stejně jako musí být hledána rovnováha mezi ochranou ŽP a jinými společenskými zájmy. Hledat a nalézat tuto rovnováhu při funkčním využití a zachování území je úkolem orgánů činných na úseku ÚP a ÚŘ.*“ NSS 1 Ao 1/2006-74; NSS 1 Ao 2/2010-185; NSS 1 Aos 1/2013-85

Ochrana v rámci rozhodování v území

28

- **obecně:** územní rozhodnutí nebo územní souhlas (§ 76 StZ)
 - do 300 m² není nutné; do 1 000 m² územní souhlas
 - jinak sankce dle zákona o ZPF i StZ

- ke **změně na nezemědělskou půdu** nutný zásadně souhlas s odnětím půdy ze ZPF (§ 9)
- souhlas se změnou trvalého travního porostu na ornou půdu (§ 2)

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Ochrana v rámci rozhodování v území

29

- **odnětí ze ZPF**
 - trvalé nebo dočasné
 - podle účelu využití: lze-li rekultivace a vrácení plochy do ZPF
- **souhlas s odnětím**
 - výjimky, kdy není souhlas nutný (⇒ č. 30)
 - závazné stanovisko dle § 149 SŘ, vyžaduje-li záměr jiné rozhodnutí
 - jinak samostatné rozhodnutí
 - omezená platnost – 3 roky

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Souhlas s odnětím

30

- souhlas s odnětím **není nutný mj. pro**
 - nezemědělské účely na dobu kratší než 1 rok (oznamovací povinnost)
 - nezastavěné části zastavěných stavebních pozemků
 - stavby do 25m² v zastavěném území
 - VPS v proluce do 0,5 ha v zastavěném území
- **kritéria pro rozhodování** – zásady (§ 4)
 - podle tříd ochrany: u I. a II. třídy musí být výrazná převaha veřejného zájmu nad veřejným zájmem ochrany ZPF (není-li řešeno ÚPD, resp. nejde-li o případ v § 9 odst. 5)
- **podmínky souhlasu (mj.)**
 - skryvka zúrodnění schopné zeminy - plán rekultivace - vymezení orientační výše odvodů

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

- ❖ NSS 3 As 222/2015-21 – doba kratší než 1 rok (posuzování deliktního jednání)
- ❖ posuzování výrazné převahy veřejného zájmu: srov. např. NSS 2 As 187/2017 – 327: již v rámci územního plánování; srov. také článek M. Frankové https://karolinum.cz/data/clanek/7063/Iurid_65_3_0035.pdf (s. 39 až 42)

Odvody za odnětí půdy ze ZPF

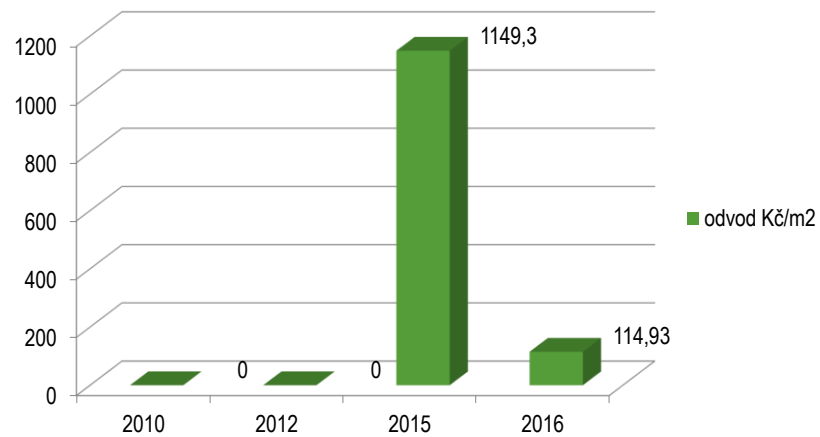
31

- ...úprava odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu je specifickou problematikou, která představuje **esenciální opatření k ochraně ZPF** jako základního přírodního bohatství naší země, nenahraditelného výrobního prostředku umožňujícího zemědělskou výrobu a jedné z hlavních složek životního prostředí...
- ...specifickou formu úhrady, jejímž účelem je **regulovat rozsah (plochu) půdy odnímané** ze ZPF
 - Pl. ÚS 30/15
- prvotním účelem odvodů nemá být plnění státní (a obecní) pokladny, **ale motivace investorů**, aby zemědělskou půdu využívali pro své záměry jen tehdy, pokud nelze jinak
 - NSS 9 As 175/2012-25

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Vývoj výše odvodů u rodinného domu

32

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Sněmovní tisk [515](#)
Novela z. o ochraně zemědělského půdního fondu

Stav projednávání ke dni: 25. února 2021

1 Vyhvělení legislativního procesu

PŘEDKLADATEL

Skupina poslanců (Marie Pánčíková, Pavel Kovářik, Milošava Vostrá, Stanislav Grosel) předložila sněmovně návrh zákona 19. 6. 2019. Zástupce navrhovatele: Pánčíková M. a další.

POSLANECKÁ SNĚMOVNA

Návrh zákona rozeslán poslancům jako tisk [515/0](#) dne 19. 6. 2019. Parlamentní institut vypracoval stanovisko ke kompatibilitě tisku s právem EU [0515](#).

VLÁDA

Návrh zastán vláde k vyjádření stanoviska 24. 6. 2019. Vláda zaslala stanovisko 24. 7. 2019. Stanovisko vlády rozesláno poslancům 24. 7. 2019 jako tisk [515/1](#) (neutrální).

33

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

- <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=515>

Odvody za odnětí půdy ze ZPF

34

- **rozhodnutí o odvodu** se vydává po zahájení realizace záměru
 - reakce novely na rozsudek NSS (poté, „*kdy lze předpokládat, že k další úpravě záboru půdy již nedojde*“: tj. skutečné provedení a poslední povolení zpravidla dle StZ [NSS 9 As 175/2012-25])
 - povinnost ohlásit zahájení
 - podle právního stavu ke dni právní moci prvního rozhodnutí podle zvláštního předpisu (nejčastěji územní rozhodnutí)

- v souhlasu o odvodech uvedena „pouze“ **orientační výše**

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

- ❖ NSS 1 As 362/2017-30: Ze smyslu ani textu zákona o ochraně zemědělského půdního fondu tak zcela jistě nelze dovodit, že by výše odvodu měla být konzervována podle právní úpravy účinné ke dni vydání souhlasu s odnětím půdy, a **nemohla by doznat změn v souvislosti s pozdější změnou sazeb odvodů odrážejících aktuální hodnotu zemědělské půdy**. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že obsah souhlasu s odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu nelze chápat jako součást právního stavu dle § 11 odst. 3 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu. Ač je tento závěr do určité míry v rozporu s rozsudkem tohoto soudu čj. 7 As 38/2013-30 a na něj navazujícím rozsudkem čj. 2 As 18/2016-27.
- ❖ § 9 odst. 6 ZoZPF: Žádost o souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu musí kromě náležitostí podle správního řádu obsahovat účel zamýšleného odnětí, vyhodnocení předpokládaných důsledků navrhovaného řešení na zemědělský půdní fond a zdůvodnění, proč je navrhované řešení z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu, životního prostředí a ostatních zákonem chráněných veřejných zájmů nejvýhodnější. K žádosti připojí mj:
- ❖ b) vyjádření vlastníka zemědělské půdy, jejíž odnětí ze zemědělského půdního fondu se navrhuje, nebo jiné osoby, která je oprávněna tuto zemědělskou půdu užívat, nejedná-li se o žadatele, k navrhovanému odnětí nebo **nejde-li o záměr, pro který je stanoven účel vyvlastnění zákonem, nebo nejde-li o záměr, pro který lze tuto zemědělskou půdu vyvlastnit**.
- ❖ NSS 4 As 37/2018-28: nelze vycházet z toho, že v případě odvodu za odnětí půdy ze ZPF může být tento zásah veřejné moci do

majetkové sféry subjektu povinného k zaplacení tohoto odvodu časově zcela neomezen. – prekluze po 10 letech

Odvody za odnětí půdy ZPF

35

- **výjimky z povinnosti platit odvody** (mj. – viz § 11a):
 - jen za odnětí zemědělské půdy
 - není-li nutný souhlas s odnětím
 - dálnice, silnice, místní komunikace; cyklostezky
 - ČOV, protipovodňové stavby, protierozní stavby a zařízení
 - stavby zemědělské prvovýroby (mj. NSS 9 As 178/2016-46)
 - zájmy ochrany přírody: vznik VKP a přechodně chráněných ploch
- snížení: nepoužitím ekologické váhy vlivu
 - zjišťuje se, zda je na pozemků dán, nikoliv míra ovlivnění
 - KS v Hradci Králové čj. 30 A 106/2015-37, dtto NSS 8 As 207/2016-33

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Podrobně srov.: Václav Petrmichl: Aktuální otázky ukládání odvodů za odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu. ČPŽP 2/2017. Zde: <http://www.cspzp.com/rocnik2017.html>.

Příklad: informace o pozemku v KN

36

Informace o pozemku

Parcelní číslo:	63/3
Obec:	Opava [5059271]
Katastrální území:	Malé Hoštice [711870]
Číslo LV:	139
Výměra [m ²]:	1858
Typ parcely:	Parcela katastru nemovitostí
Mapový list:	DKM
Určení výměry:	Ze souřadnic v S-JTSK
Druh pozemku:	orná půda

Sousední parcely

Vlastníci, jiní oprávnění

Vlastnické právo

Způsob ochrany nemovitosti

Název
zemědělský půdní fond
ochranné pásmo vodního zdroje 2.stupně

Seznam BPEJ

BPEJ	Výměra
51400 z	1858

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Příklad: výpočet odvodu

38

- viz **příloha** k zákonu o ochraně ZPF
 1. základní cena = 12,77 Kč (BPEJ 51400)
 2. základní sazba = 12,77 Kč (váha pro ochranné pásmo vodního zdroje se nepoužije)
 3. výsledná sazba = 114,93 Kč, tj. $12,77 \cdot 9$ (I. třída ochrany – viz vyhláška č. 48/2011 Sb.)
 4. odvod: **výměra * výsledná sazba**
 - pozemek přilehlý ke stavbě má napříště sloužit jako zahrada, proto je předmětem odnětí plocha potřebná pro stavbu a související zpevněné plochy

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

- Zjistí, bude-li odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu negativně ovlivněn některý z faktorů životního prostředí, vyjmenovaných v části B, a v návaznosti na to určí odpovídající ekologickou váhu tohoto ovlivnění. V případech, že bude ovlivněno více faktorů životního prostředí, uplatní se nejvyšší určená ekologická váha vlivu. **Ekologická váha vlivu se nepoužije při výpočtu odvodů za zemědělskou půdu odňatou ze zemědělského půdního fondu na plochách**
 - a) výroby a skladování určených k tomuto účelu zásadami územního rozvoje nebo vydaným územním plánem, které byly schválené do 31. prosince 2014 a k tomuto dni platné,
 - b) určených k podpoře vyváženého a dynamického hospodářského rozvoje státu, které podle zákona o investičních pobídkách schvaluje na návrh Ministerstva průmyslu a obchodu vláda, nebo
 - c) **rodinných domů včetně souvisejících staveb umístovaných na jednom stavebním pozemku, pokud je stavebníkem fyzická osoba a rodinný dům má sloužit bytové potřebě stavebníka.**

Skrývka

39

- skrývat odděleně **svrchní kulturní vrstvu půdy**, popřípadě i hlouběji uložené zúrodnění schopné zeminy na celé dotčené ploše a postarat se o jejich hospodárné využití nebo řádné uskladnění pro účely rekultivace anebo zajistit na vlastní náklad jejich odvoz a rozprostření na plochy určené orgánem ochrany ZPF
- lze **výjimka** z povinnosti (§ 8)
 - např. zalesnění, ochrana přírody či archeologie
- předběžná bilance v žádosti o souhlas
- hospodárné využití nebo uskladnění

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Rekultivace

40

- u **dočasného odnětí** ze ZPF
- podle plánu rekultivace (schvaluje orgán ochrany ZPF při udělování souhlasu)
- potvrzení o ukončení rekultivace – do té doby se platí odvody
- rekultivace zalesněním nebo zřízením vodní plochy – odvody jako u dočasného odnětí
 - změna souhlasu v případě rekultivace, kdy vzniká významný krajinný prvek nebo přechodně chráněná plocha (max 10 % plochy)

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Ochrana ZPF při zvláštních činnostech

41

- **při stavebních činnostech a terénních úpravách**
 - vyjádření orgánu ochrany ZPF k návrhu tras liniových staveb
 - předběžná informace k podmínkám pro vydání souhlasu s odnětím
- **při těžbě nerostů**
 - návrh na stanovení obývacího prostoru projednat s orgány ochrany ZPF (po získání souhlasu dle § 24 odst. 2 HorZ)
- při geologickém průzkumu a údržbě vedení
 - provádět údržbu především v době vegetačního klidu
 - jsou-li práce delší než 1 rok, je nutný souhlas s dočasným odnětím

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

D

Nakládání s pozemky ZPF

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Majetkoprávní režim - specifika

43

- omezení nabývání zemědělských pozemků cizinci
 - dnes neexistuje (od 1.5.2011), pouze částečně u privatizace
- **předkupní právo** v případě pozemků v ZCHÚ
 - mimo sídelní útvary, NP – NPR – NPP (§ 61 ZOPK)
 - jako nezastavěné pozemky
 - ⇒ přednáška č. 3 (jaro 2021)
- zemědělský **pacht**

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Úvahy de lege ferenda

- ❖ Prosadíme oznamovací povinnost při prodeji zemědělské půdy vůči těm, kdo na ní hospodaří. Programové prohlášení vlády z ledna a června 2018 - <https://www.vlada.cz/cz/jednani-vlady/programove-prohlaseni/programove-prohlaseni-vlady-165960/>
- ❖ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1018\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1018(01)&from=EN)

Další pokus o omezení práv vlastníků půdy – informační povinnost a povinný bobřík mlčení

S odstupem několika měsíců přichází opět další pokus na zásadní omezení práv vlastníků zemědělské půdy při prodeji a zároveň nepřiměřené zvýhodnění zemědělských subjektů na úkor a ke škodě vlastníků. Návrh novely je připojen v příloze.

Dle návrhu novely zákona o zemědělství by byl vlastník zemědělské půdy povinen při zamyšleném prodeji půdy oslovit pachtýře. To je zdánlivě neškodná a prospěšná myšlenka.

Zcela zásadním omezením práv vlastníka je však zákonem navrhovaný **ZÁKAZ** pro vlastníka činit jakékoliv kroky k nalezení jiného zájemce, resp. komukoliv jinému dávat na vědomí svůj záměr půdu prodat, a to po dobu dalších 30 dnů od doručení informace pachtýři:

(4) Učinit první právní jednání směřující k získání dalších zájemců o převod zemědělského pozemku může prodávající až po uplynutí 30 dnů ode dne doručení oznámení podle odstavců 1 a 2 pachtýři nebo ode dne, kdy se toto oznámení dostalo do sféry jeho dispozice.

Prosadíme oznamovací povinnost při prodeji zemědělské půdy vůči těm, kdo na ní hospodaří.

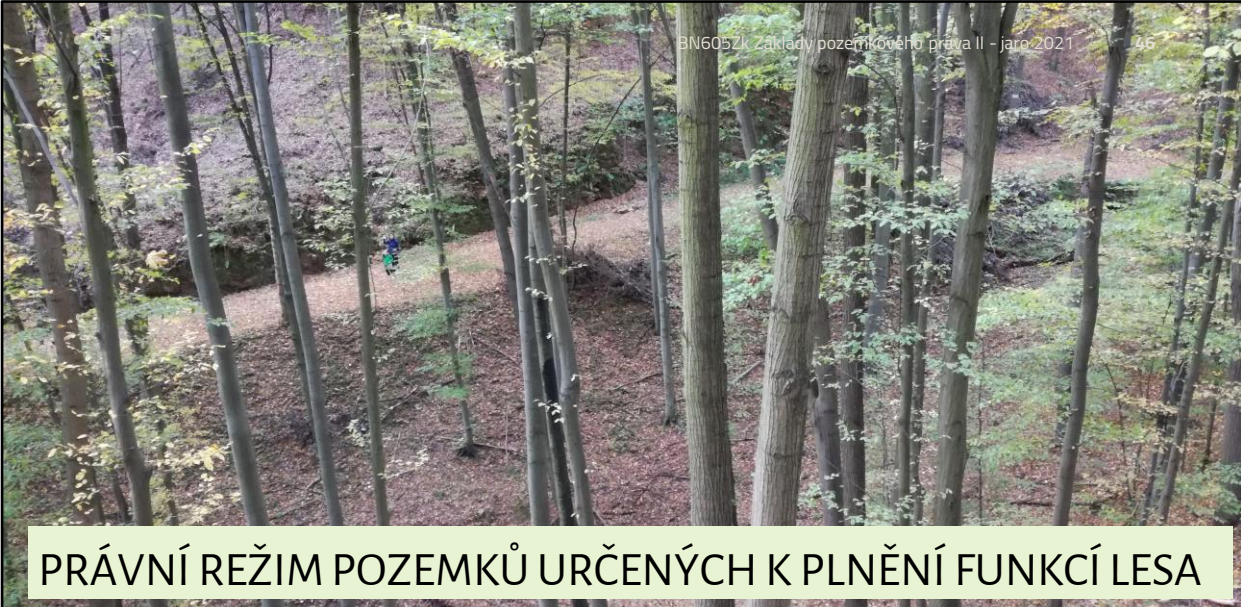
<https://www.vlada.cz/cz/jednani-vlady/programove-prohlaseni/programove-prohlaseni-vlady-165960/>

Státní zemědělské pozemky

45

- **privatizace** a restituce státní půdy
 - zákon č. 503/2012 Sb.
 - rezerva státní půdy
 - ⇒ přednáška č. 3 (podzim 2020)
- **zákaz zcizovat** státní pozemky
 - všechny státní pozemky v NP
 - v NPR a NPP (§ 32 a 35 odst. 3 ZOPK): nezastavěné
 - též § 6 zákona o SPÚ
 - ⇒ viz přednáška č. 3 (jaro 2021)

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

PRÁVNÍ REŽIM POZEMKŮ URČENÝCH K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

Východiska

47

- zákon č. **289/1995** Sb., o lesích – změny č. 90/2019 a č. 314/2019 Sb.
 - nakládání s lesními pozemky upravují mj. také ObčZ, zákon o majetku ČR
 - důležité jsou vazby (překryvy) s režimy jiných pozemků (např. pozemky v přírodě a krajině)
- lesem – „*lesní porosty s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí lesa*“
 - kategorie lesů
 - lesní porost je součástí pozemku (§ 507 OZ)

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

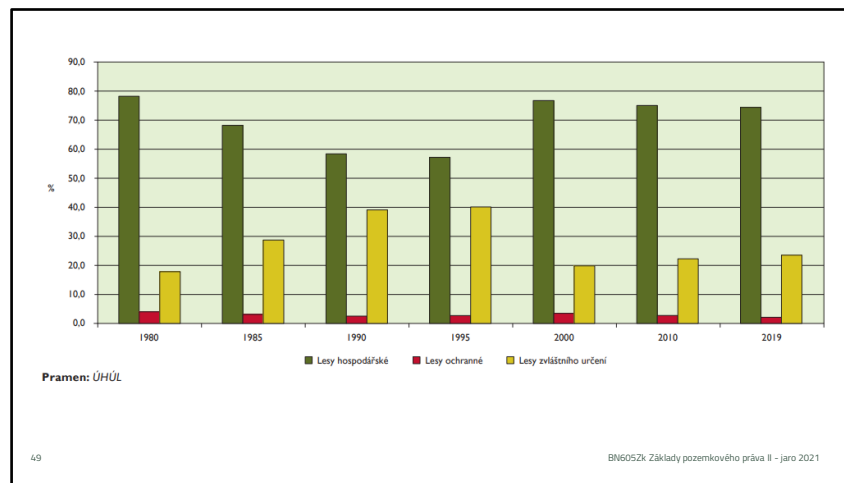
K vývoji právní úpravy z pohledu vlastníků srov. příspěvek JUDr. Ing. Martin Flory v <http://www.svol.cz/aktuality/zpravodaj-c-31/>

PUPFL

48

- **lesní pozemky** (viz též vymezení pro KN)
 - pozemky s lesními porosty a plochy, na nichž byly lesní porosty odstraněny za účelem obnovy
 - lesní průseky a nezpevněné lesní cesty, nejsou-li širší než 4 m
 - pozemky, na nichž byly lesní porosty dočasně odstraněny na základě rozhodnutí OSSL podle § 13 odst. 1 LZ
- **jiné pozemky**
 - může OSSL nařídít označení jejich příslušnosti k PUPFL
 - pokud nejsou součástí ZPF a souvisejí s lesem nebo slouží lesnímu hospodářství
 - zpevněné lesní cesty, drobné vodní plochy, ostatní plochy
 - pozemky nad horní hranicí dřevinné vegetace (hole), s výjimkou pozemků zastavěných a jejich příjezdních komunikací
 - lesní pastviny a políčka pro zvěř

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

http://eagri.cz/public/web/file/661268/Zprava_o_stavu_lesa_2019_WEB.pdf – str. 51

Kategorie lesů

50

- **hospodářské**
- **ochranné**
 - *rozhodnutí OSSL*: mimořádně nepříznivé stanoviště (prudké svahy, rašeliniště...), vysokohorské lesy
- **zvláštního určení**
 - *ex lege*: ochrana vodních zdrojů, NP a NPR
 - *rozhodnutí OSSL*: lázeňské, zvýšená rekreační funkce... (upřednostnění mimoprodukčních funkcí)
 - je možné rozhodnout těž o vyřazení lesů z těchto kategorií
 - odchýlné hospodaření – velikost holých sečí, rozsah těžby atd.
 - případně náhrady zvýšených nákladů či menších výnosů

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

NSS 9 Afs 289/2016-30: Také formulace, kterou zákonodárce zvolil v § 8 odst. 3 lesního zákona „rozhoduje o zařazení a vyřazení lesů do kategorie lesů zvláštního určení“ nasvědčuje tomu, že se nejedná o deklaraci již existujícího stavu. Teprve zařazením lesu do speciální kategorie se zakládá nový právní stav a současně s tímto zařazením vznikají nová práva a povinnosti.

Tabulka 1.2.1
Vlastnické vztahy v lesích ČR (ha, %)

Vlastnictví		Porostní plocha	
		(ha)	%
Státní lesy		1 413 914	54,09
z toho	LČR	1 168 796	44,71
	VLS	123 015	4,71
	lesy MŽP (národní parky)	95 417	3,65
	krajské lesy (střední školy aj.)	2 352	0,09
	ostatní	22 758	0,87
	lesy MŽP (AOPK)	1 575	0,06
Právnícké osoby		85 523	3,27
Obecní a městské lesy		448 792	17,17
Lesy církevní a náboženských společností		130 639	5,00
Lesní družstva a společnosti		31 051	1,19
Lesy ve vlastnictví fyzických osob		503 737	19,27
Ostatní (nezařazené) lesy		237	0,01
CELKEM		2 613 894	100,00

Poznámka: Údaje uváděné v tabulce vychází z dat lesních hospodářských plánů dostupných v informačním a datovém centru ÚHÚL k 31. 12. 2019.

Pramen: ÚHÚL

Institucionální zabezpečení

52

- **třístupňová** soustava orgánu ochrany ZPF
 - OÚ obcí s rozšířenou působností - krajské úřady - MZe
- **správy NP** - lesy v národních parcích
- **Vojenský lesní úřad** - vojenské lesy (nezbytné pro obranu státu)
- **ČIŽP** – dle zákona č. 282/1991 Sb.; kontrola, neboť les je složka životního prostředí
- **lesní stráž** – kontrola obecného užívání lesů; úřední osoby

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Státní lesy

53

- Státní lesy **nelze zcizit, pokud tento zákon nestanoví jinak.** Zákaz zcizení státních lesů se nevztahuje na směnu, prodej spoluvlastnického podílu státu, prodej odloučeného lesního pozemku, zcizení ve veřejném zájmu chráněném tímto zákonem nebo jinými právními předpisy, vydání věci podle právních předpisů upravujících restituci majetku nebo převod podle odstavců 3, 6 a 9. Právní jednání, kterým se nakládá se státními lesy, vyžaduje ke své platnosti předchozí souhlas Ministerstva zemědělství.
- zákaz nájmu za účelem hospodaření (!) v lese

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Majetkoprávní režim

54

- **dělení pozemků**
 - má-li vzniknout pozemek menší než 1 ha, je nutný souhlas OSSL (správní řízení) - posouzení tvaru a velikosti vzhledem k řádnému hospodaření
- tzv. **lesní pacht**
 - otázka výkladu termínu nájem v lesním zákoně
 - odlišnosti pachtovního roku, placení pachtovného atd.
 - písemná forma a oznamovací povinnost OSSL, je-li kratší než 5 let (historický pozůstatek, srov. katastrální zákon ve znění do 1996)

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Majetkoprávní režim (2)

55

- **služebnosti** ve vztahu k lesním pozemkům
 - povinnost zřizovat některé z nich jako **vykupitelné** a nevzniknou vydržením [§ 1261 OZ]
 - s ohledem na ochranu lesa zákaz služebnosti průhonu dobytka (tj. ne koní; služebnost zaniká prohlášením pozemku za PUPFL) a služebnosti pastvy dobytka – srov. § 20 odst. 1 písm. n) LZ

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Obecné užívání lesů

56

- každý má **právo**
 - vstupovat do lesa ⇒ zákaz oplocování (§ 32 LesZ)
 - sbírat lesní plody a na zemi ležící suchou klest
 - vazba na služebnost braní lesních plodů dle § 1261 NOZ (!?)
- povinnost les nepoškozoovat, nenarušovat lesní prostředí a dbát pokynů vlastníka
- **zakázané činnosti** (§ 20 LesZ)
 - výjimky vlastníka lesa
- **dočasné omezení vstupu** do lesa
 - opatření obecné povahy vydané OSSL
 - v zájmu ochrany lesa, zdraví a bezpečnosti lidí

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

- srov. např. Mácha, A., s. 253-258.
http://science.law.muni.cz/knihy/monografie/Jancarova_vlastnik_podnikatel_zivotni_prostredi.pdf

V čem je potřeba přistoupit ke kompromisu?

Každý zákon by měl být nakonec kompromisem, mezi vlastníky pozemků, jejich uživateli a státem, který má vykonávat státní správu. Jestli ten kompromis bude dosažen, je otázkou pohledu té které strany. Respekt k vlastnictví však v naší společnosti obecně chybí a uživatelé krajiny (rekreanti, cyklisté, majitelé psů, motorkáři, sběrači lesních plodů, hledači kovů a milítáři, majitelé koní apod.) ji vlastníkům postupně vyvlastňují svými požadavky a následnými omezeními vlastnictví.

Ing. Jiří Svoboda. Celý rozhovor dostupný z:

<https://www.svol.cz/aktuality/zpravy/odaj-c-39-aktualni-informace-nejen-pro-vlastniky-lesu/>

Zákaz vstupu do lesa - nebezpečí úrazu

Vikendová vichřice, která postihla Českou republiku, způsobila rozsáhlé škody také v porostech Lesů města Brna, a.s. Větrná kalamita způsobila škody na cca 15 tis. m³ dříví, především na lesní správě Lipůvka. Počínaje dneškem se začaly následky kalamity zpracovávat. Na základě výše uvedeného jsme s odvoláním na § 19/3 lesního zákona č. 289/95 Sb. požádali orgán státní správy o dočasné omezení vstupu do lesních porostů po dobu tří měsíců na tyto katastrální území: Blansko, Černá Hora, Dolní Lhota, Hořice u Blanska, Svatá Kateřina, Lažany, Lipůvka, Milonice u Lipůvky, Olešná u Blanska a Šebrov. Na přístupových cestách budou vyvěšena tato upozornění. Žádáme všechny o respektování tohoto zákazu.

**Z DŮVODU VĚTRNÉ
KALAMITY
HROZÍ NEBEZPEČÍ
PÁDU VĚTVÍ A
STROMŮ!!!**

INFORMACE: LESNÍ SPRÁVA
LIPŮVKA, TEL.: 516 431 514

ZÁKAZ PLATÍ DO ODVOLÁNÍ

<http://www.lesymb.cz/zakaz-vstupu-do-lesa-nebezpeci-urazu.html?id=38&lid=908>

<https://www.svol.cz/aktuality/zpravodaj-c-41-ke-stazeni-ve-formatu-pdf-uzitecne-informace-pro-nestatni-vlastniky-lesu/>

Povinnosti vlastníka lesa

59

Vlastník lesa by se neměl při zvládní kůrovcové kalamity zadlužit

26. červenec 2018 Kategorie [Lepší svět](#) [Komentáře \(10\)](#)

Současná kůrovcová kalamita zasáhla lesy na velké rozloze naší republiky. Velká problémy a kůrovcem řeší nastání vlastníci, stáři a soukromu hospodáři na 1,1 mil. hektarů lesů.

Stát nedostatečně kontroluje soukromé lesníky, stěžuje si sdružení samospráv

4. červenec 2018 Kategorie [Lepší svět](#) [Komentáře \(1\)](#)

Sdružení místních samospráv si stěžuje na nedostatečnou státní kontrolu vlastníků soukromých lesů kvůli kůrovci. Zvláště mu vadí postupy fyzických osob, které o kůrovci ve svých lesích ani nemusí vědět.

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Povinnosti vlastníka lesa (2)

60

- § 31: je povinen obnovovat lesní porosty stanovištně vhodnými dřevinami a vychovávat je včas a soustavně tak, aby se zlepšoval jejich stav, zvyšovala jejich odolnost a zlepšovalo plnění funkcí lesa. ... **Holína na lesních pozemcích musí být zalesněna do dvou let** a lesní porosty na ní zajištěny do sedmi let od jejího vzniku; v odůvodněných případech může OSSL povolit lhůtu delší.
- § 32: Při vzniku mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lese (větrné a sněhové kalamity, přemnožení škůdců, nebezpečí vzniku požárů v období sucha apod.) je **povinen činit bezodkladná opatření k jejich odstranění a pro zmírnění jejich následků.**
- je povinen hospodařit v lese tak, aby jeho činností nebyly ohroženy lesy sousedních vlastníků.
- mimořádný stav: <http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/lesnictvi/pestovani-a-ochrana-lesu/kurovcova-kalamita/informace-k-oop1a2.html>

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Povinnosti vlastníka (3)

61

- ***Stěžovatelka nebyla uznána vinnou za to, že stromy na jejím pozemku byly napadeny kůrovcem, ostatně by to byl zjevný nonsens, neboť by byl stěžovatelce vytýkán přirozený přírodní proces v podobě života kůrovce. ... umožnění vývoje kůrovce a jeho výletu do okolí (jak dokládají výletové otvory) ohrožení okolních lesních porostů dokládá. Skutečnost, že ke zvýšení výskytu kůrovce v okolních lesích fakticky nedošlo, neznamená, že životní prostředí nebylo ohroženo.***
 - NSS, čj. 4 As 71/2013-35

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Povinnosti vlastníka (4)

- ... **napadený strom je odstraněn včas**, jestliže jej lýkožrout dosud neopustil. Je proto žádoucí odstranit veškerý lýkožroutem napadený materiál nejpozději ve stadiu larev, neboť v takovém stadiu vývoje, i když dojde k opadu kůry (např. při přibližování dříví), nedojde k dokončení vývoje lýkožrouta a jeho dalšímu rozšiřování v lesních porostech. Naopak odstraňování stromů, které jsou již lýkožroutem opuštěny, ke snižování výskytu lýkožrouta nevede.
- NSS, čj. 6 As 157/2014-53

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Náhrady za omezení vlastnického práva

63

- řada omezení splňuje dikci čl. 11 odst. 3 LZPS – bez náhrady
- náhrada újmy **za omezení, o kterém rozhodl OSSL** [§ 11 odst. 3]
 - může být uloženo uhradit jinému subjektu než státu
- náhrada **zvýšených nákladů v lesích zvláštního určení** [§ 36 odst. 3]
- náhrada za zvýšené náklady na provedení uložených opatření mimo hospodářské lesy [§ 36 odst. 3]
 - nález ÚS IV. ÚS 2005/09 – nikoliv ušlý zisk
- náhrada **za ztížení lesního hospodaření ve ZCHÚ** a z důvodu ochrany přírody [§ 58 ZOPK]
 - nelze plně uplatnit současně s výše uvedenými ⇒ přednáška č. 4 (jaro 2020)

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Omezení vlastníka pozemku

64

- **lesní doprava** (přiblížování, uskladnění, odvoz dříví)
 - nelze-li účelu dosáhnout jinak, je vlastník lesa oprávněn v odůvodněných případech na nezbytnou dobu, v nezbytném rozsahu, ve vhodné době a za náhradu užívat cizí (nejen lesní) pozemky → rozhodnutí OSSL
- **meliorace**
 - provádění meliorací a hrazení bystřin v lesích je povinností vlastníka lesa, pokud OSSL nebo VU nerozhodne o tom, že jde o opatření ve veřejném zájmu.
 - vlastník pozemku je povinen strpět, aby se jeho pozemku užilo v nezbytné míře k přípravě, budování a údržbě zařízení meliorací a hrazení bystřin v lesích a podílet se na realizaci nebo úhradě prací podle míry prospěchu, který má z jejich provedení.
 - má nárok na náhradu majetkové újmy vzniklé v důsledku omezeného výnosu nebo jiného užitku z dotčeného pozemku.

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

C.1	
Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035	
Dlouhodobý cíl C	Zajistit konkurenceschopnost lesního hospodářství a navazujících odvětví a jejich význam pro regionální rozvoj
Opatření k dosažení dlouhodobého cíle	C.1 Snížit množství legislativních omezení hospodaření v lesích
Cílový stav dlouhodobého cíle (2035, dlouhodobý výhled, ...)	Cílem opatření je snížit množství legislativních omezení vlastníků lesů na úroveň nezbytnou pro dosažení cílů koncepce. Zakotvit pouze legislativní omezení nezbytná k zachování lesních ekosystémů a plnění jejich funkcí v krajině.
Dílčí plnění	
C.1.1 Snížení počtu povinností a omezení vlastníků lesů	
Plnění (popis realizace aktivity)	Revidovat a snížit počet povinností uložených lesním zákonem vlastníků lesů, popřípadě upravit jejich tvrdost, za účelem získání větší volnosti v jejich rozhodování při obhospodávání lesů.
Gesce	MZE
Spolugesce	- - -
Náklady na plnění	Rozpočet MZE
Termín splnění	2026
Ukazatele plnění	Příprava změny lesnické legislativy
Regulační nástroje	Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích (lesní zákon)

65

BN6052K Zákony pozemkového práva II - jaro 2021

<http://www.silvarium.cz/lesnictvi/aplikacni-dokument-ke-koncepci-statni-lesnicke-politiky-do-roku-2035-vzala-na-vedomi-vlada>

Priority k řešení

Revidovat lhůty na obnovu a zajištění lesa definovat obnovu lesa, holinu, snížit a sjednotit administrativu (mj. hlášení holin z nahodilé těžby dle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích § 33) - analyzovat současnou administrativní zátěž a navrhnout změny, analyzovat aparát výjimek a v nové legislativě je minimalizovat vhodnou liberalizací. Vyřešit konflikt lesního porostu s liniovými stavbami, objekty a jejich ochrannými pásmy (železnice, veřejné komunikace, produktovody, vodní toky apod.) rozvolnit limity základních hospodářských doporučení OPRL, změnit nastavení věkových limitů, zákonné obnůti a obnovní dobu pro úmyslné obnovní těžby (i s ohledem na nutnost přeměn dřevinné sklady - smrk na nevhodných stanovištích, rekonstrukce porostů, převody na jiný tvar lesa, změna na nepasečné hospodaření, atd.), rozvolnit omezení hospodaření na základě analýzy vydávaných výjimek ze zákona (mnoho výjimek ze zákonného pravidla = příliš tvrdě ustanovení). Revidovat platnou právní úpravu zákona o lesích zejména snížením zákonných omezení vlastníků lesa při hospodaření v lesích. Zrušit nebo nově formulovat zařazení lesů pod vlivem imisí do pásem ohrožení (zákon č. 289/1995 Sb., o lesích § 10) a zpřesnit kompetence a pravidla zařazování lesů do pásem ohrožení novelou prováděcího předpisu k lesnímu zákonu, upravit možnost vlastníka lesa omezit některé druhy užívání lesa veřejnosti při zachování prostupnosti krajiny, upravit omezující ustanovení zákona o lesích tak, aby nízký a střední les nebyl v rozporu s platnou legislativou (hranice obnovy, velikost a šířka seče), upravit výpočet poplatku za odnětí z FUPFL tak, aby zohledňoval celospolečenský význam lesů.

Koncepční nástroje ochrany lesa

67

- oblastní plány rozvoje lesů
- lesní hospodářské **plány**
 - nástroj vlastníka lesa (státních, lesů nad 50 ha)
 - schvaluje OSSL
- lesní hospodářské **osnovy**
 - zpracování zajišťuje OSSL na náklady státu
 - protokolárním převzetím se stává pro vlastníka závazná

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Zachování lesů

68

- využití pozemků určených k plnění funkcí lesa k jiným účelům je zakázáno
- **odnímání pozemků určených k plnění funkcí lesa**
 - rozhodnutí o odnětí na žádost
 - dočasné/trvalé
 - výjimka pro zařízení podle § 15 odst. 3 LZ
 - zásady (§ 13): mj. méně významné, nenarušit síť cest
 - poplatek za odnětí

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

Schéma

69

BN605Zk Základy pozemkového práva II - jaro 2021

* též v tzv. ochranném pásmu lesa

** NSS 1 As 37/2005-154: předchází mu územní rozhodnutí

*** NSS 1 As 6/2011-347